

ACC. N:R. M. 7003 : 1-24.

Landskap: Skåne
 Härad: S. Åsbo
 Socken: Höja
 Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: A.B. Waldemarson
 Adress: Ängelholm
 Berättat av: Fru Herdenberg
 Född år 1869 i Rislöf.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Barnsängskvinnor	sid. 1-2.
Botemedel.	" 3-6.
Brygd.	" 7-8.
Julbaket	" 9-10.
Jultiggare.	" 11-12.
"Påra ut juleu."	" 13.
Ljusstämning.	" 14.
Men.	" 15-20.
Nyårsdagen.	" 21.
"Samla hell."	" 22.
Säkaka.	" 23.
"Trösk."	" 24.

ACC. N.R.

A 7003 : 1.

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

O. B. Waldensson

Härad:

Höja

Adress:

Ängelholm.

Socken:

S. Åsbo

Berättat av:

Eva Heedenberg

Uppteckningsår:

1940

Född år

1869

i

Rislöf

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1.

På det första stället som en barnsängskvinna besökte efter de 6 veckorna skulle de ha en sådan otur med att slå sönder posslin och sådant och för att förhindra detta skulle de kasta något skrälle efter henne när hon gick. För att inte sälla till förtret för någon annan brukade mor gå till farmor första gången och när hon gick därifrån brukade farmor säga: "Jag får väl kasta något skrälle efter dig då!"

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. N. 7003: 2.

Landskap: Skåne Upptecknat av: A. B. Waldemarsson
Härad: S. Åsbo Adress: Angelholm.
Socken: Höja Berättat av: Den Herdenberg
Uppteckningsår: 1940 Född år 1869 i Rislöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV2.

En barnsängskvinna skulle kyrktagas 6 veckor efter barnsörden.
och dessförinnan fick hon ej gå ut eller lämna sitt hem.
Så när moster skulle fira bröllop måste hon uppskjutadet till
samma dag som mor skulle kyrktagas för att hon skulle kunna
vara med på sin systems bröllop. Men mormor hann bli sjuk
under tiden och hon dog samma dag som mor kyrktogs så det
blev inget roligt bröllop för de tog begravningen samtidigt.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 7003:3

Landskap: Skåne Upptecknat av: A. B. Waldemarsson
Härad: S. Asbo Adress: Angelholm
Socken: Höja Berättat av: Fru Herdenberg
Uppteckningsår: 1940 Född år 1869 i Ristolif

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3.

Mot förkylning.

Torkade kamomillblommor som kokts ur i vatten var ett bra gurgelvatten då man hade ont i halsen.

Det var bra att dricka det mot förkylning.

Fläderte var också bra att dricka eller gurgla sig med vid förkylning.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 7003:4.

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

A. B. Waldenström

Härad:

S. Åsbo

Adress:

Ängelholm

Socken:

Höja

Berättat av:

Eru Heideberg

Uppteckningsår:

1946

Född år

1869 i Ristof

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4.

Mot reumatisk värk skulle man plocka Rölleka, lingonris och blåbärsris och koka i vatten. En gumma som hade haft sådan värk drack denna dryck i tre år och hon blev bra igen.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 7003:5

Landskap: Skåne Upptecknat av: A. B. Waldemarson
Härad: S. Åsbo Adress: Ängelholm
Socken: Höja Berättat av: Fru Herdenberg
Uppteckningsår: 1940 Född år 1869 i Rislöf

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5.

Mot sockersjuka

Mot sockersjuka skulle man plocka enerötter och asprötter som skulle kokas en god stund i vatten tills det blev liksom en brun vätska. En sjuk gumma brukade dricka detta när hon var törstig. Det var ett bra medel.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

M. 7003:6

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

A. B. Waldemarsson

Härad:

S. Osbo

Adress:

Angelholm

Socken:

Höja

Berättat av:

Frä Herdeberg

Uppteckningsår:

1910

Född år

1869 i Kislöf.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6.

En kvinna hade svårt att kasta sitt vatten efter en barnsäng. Då tog barnmorskan och lade kamomillblommor i ett kärl och hällde hett vatten på så att det ångade riktigt. Så fick hon sätta sig över ångan och det hjälpte.

En man som hade svårt att kasta sitt vatten blev rådd att köpa kalmusrot och koka i vatten och dricka. Det hjälpte.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

No. 7003: 7

Landskap: Skåne

Upptecknat av: A. B. Waldemarsson

Härad: S. Åbo

Adress: Ängelholm

Socken: Höje

Berättat av: Eric Heidenberg

Uppteckningsår: 1940

Född år 1869 i Rislöf

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

Brygd.

Far och grannen hjälptes åt att mala malt på en handkvarn.

Vid mäsningen slog man hett vatten på malten och så fick

det stå och träcka. Sedan slogs det nytt vatten på och

när det fått stå och åra tillräckligt länge lät man det rin-

na ut genom ett litet rör. Det första var bäst, det lät

man stå och jäsa tills man kunde skumma bort jästen på

ytan. Detta blev julöl som man hällde på ankare. Ibland

kryddades det med kummin. Malten användes sedan igen till

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

A. 7003 : 8

Landskap: *Skåne*Upptecknat av: *A. B. Waldemarsson*Härad: *S. Årbo*Adress: *Ingelsholm*Socken: *Höja*Berättat av: *Jen Herdeberg*Uppteckningsår: *1940*Född år *1869* i *Rislöv*LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV8

vanligt dricka. Ibland tog man bort det allra första och kraftigsste - vörten - och slog i mjölet istället för mjölk och bakade vörtbröd. Man kunde också taga vörten och lägga i blokorven-det blev så väldigt gott. I regel hade man slaktat innan brygden.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R 7003 : 9Landskap: SkåneUpptecknat av: A. B. WaldemarssonHärad: S. AfsjöAdress: Ängelholm.Socken: HöjaBerättat av: Fru HeidenbergUppteckningsår: 1940Född år 1869 i RistolofLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9.

Julbaket.

L. U. F. 22, 25

Julbaket varade ett helt dygn. De började på ena dagen med attskälla det grova rågmjölet d.v.s. slå hett vatten på det. På kvällen skulle två drängar "slå degen". Då arbetades degen kraftigt med två långa spadar. Det var ett tungt göra. Sedan delades degen till olika kakor som fingo stå och jäsa över natten. Klockan tolv kom en gumma som skulle elda bakugnen. Man bakade vanligen grovt bröd. Det var stora kakor kakor på tio kilo. Till jul bakade man dessutom finsiktat

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7003 : 10.

Landskap: *Skåne*
 Härad: *S. Åsbo*
 Socken: *Höjra*
 Uppteckningsår: *1940*

Upptecknat av: *A. B. Waldemarsson*
 Adress: *Ängelholm*
 Berättat av: *P. Heidenberg*
 Född år *1869* i *Ristjöf*.

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

10.

och hemmasiktat, vetebröd och sursött bröd. Det var vanligt att tjänarna fingo en julakaka av varje bak, som de brukade taga med sig hem. Efter baket stektes en stor skinka i ugnen. I regel hade man slakt och brygd undanstökade före baket. Allra sist satte man in ett bak bröd till hästarna. Dessa kakor bakades av havre och kli och de fingo stå och sköta sig själva så länge där var någon värme kvar i ugnen. Någon dag efter kokade de klenor och bakade småkakor men det var först på de sista åren.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 7003 : 11.
Landskap: Skåne Upptecknat av: A. B. Waldemarsson
Härad: S. ästo Adress: Ängelholm
Socken: Höja Berättat av: P. H. Hedenberg
Uppteckningsår: 1940 Född år 1869 i Ristof

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

11.

Mor talade om att de fattiga förr gingo omkring och tigg-
de till jul. På de olika gårdarna visste man ju att de skulle komma
komma och vilka som skulle komma. Det var ofta barnen som
finge gå omkring och tigg. Därför hade man på förhand
bakat ett särskilt bak av mindre kakor som just voro av-
sedda att delas ut. Så brukade få litet kött och korv av
det som man hade saltat ned eller av det myckna köttet man
kokt till jul. Och så fingo tiggarna sin andel. Det hörde
till att man gav bort så till jul att alla kunde få känna

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

No 7003:12

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

A. B. Waldemarsson

Härad:

S. Åsbo

Adress:

Angelholm.

Socken:

Höjra

Berättat av:

Sven Hedenberg

Uppteckningsår:

1940

Född år

1869 i Ristof.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12.

julglädjen . De fattiga hade det så dåligt förr i fattighuset att de hellre gick omkring och tiggå så länge de kunde. Där var somliga som jämt gick och tiggde. Bland dem var en stor karl som barnen kallade för "julattan" och som de var så rädda för. En tiggare hade träben och han kallades "träbeningen" och han brukade spela fiol som han bar i en läderpåse på ryggen. Det var en snäll och ordentlig man fast fattig och han hade sina ställen där han brukade få låna hus. Han kom ofta till farfar.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. A 7003: 13.
Landskap: Skåne Upptecknat av: A. B. Waldemarsen
Härad: S. Åsbo Adress: Stugelhölm.
Socken: Höja Berättat av: fru Herdenberg
Uppteckningsår: 1940 Född år 1869 i Kislöf.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13.

Förr om någon kom på besök under julen måste han tvunget äta något eller åtminstone dricka litet ur drickakruset som alltid stod framsatt på bordet under julen, för att han ej skulle bära julen ut.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

No. 7003: 14.

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

A. B. Waldemansson

Härad:

S. Åsbo

Adress:

Angelholm

Socken:

Höjns

Berättat av:

Eva Heidenberg

Uppteckningsår:

1940

Född år

1869

i

Ristof

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14.

Stöpa ljus.

Efter fårslakten på hösten tog man väl vara på fårtalgen.

Det vanligaste sättet att stöpa ljus var ja att smälta

talgen i ett kärl med litet vatten och döppta ljusvekarna

däri. Men mor hade en riktig form och spände en ljusveke

i mitten och höllde i talgen och när den stelnt doppades formen

kvickt i varmt vatten så ljuset lossnade.

Skriv endast på denna sida!

ACC. Nr:

A 7003 : 15

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

A. B. Waldenmarsson

Härad:

S. Åsbo

Adress:

Angelholmen

Socken:

Höja

Berättat av:

Sue Hedendrup

Uppteckningsår:

1940

Född år

1869 i Rislöv.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15.

Modern fick akta sig så att inte barnet fick men . Det var

visst värst under 3:e eller 4:e månaden.

En kvinna blev skrämmd av en råtta ~~væs~~ svans slog runt hen-

nes fötled och när pojken föddes hade han ett brunt märke

runt fotleden liksom efter en råttsvans.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. 7003:16

Landskap: Skåne

Upptecknat av: A. B. Waldemarsson

Härad: S. Åsbo

Adress: Ängelholm

Socken: Höjrs

Berättat av: Fru Heideberg

Uppteckningsår: 1940

Född år 1869 i Kislöf

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16.

Om en kvinna blivit skrämmd när hon gick med barn av t.ex.
en eldsvåda skulle hon bota eventuella men genom att läg-
ga en brand i det första badvattnet.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7003 : 17

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

A. B. Waldemansson

Härad:

S. Åsbo

Adress:

Angelholmen

Socken:

Höjra

Berättat av:

P. Hedenberg

Uppteckningsår:

1940

Född år

1869 i Kistolöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17.

En barnaföderska skulle akta sig för att få se en likkistsas
som stod öppen eller på glänt för då fick barnet harskår.

Därför var man alltid förr mycket noga med att stänga till
kistorna ordentligt.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

A. 7003 : 18

Landskap: Skåne

Upptecknat av: A. B. Waldemarsson

Härad: S. Asbo

Adress: Angelholms.

Socken: Håja

Berättat av: Fru Hildeberg.

Uppteckningsår: 1940

Född år 1869 i Ristof.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

18.

Om en blivande mor blev skrämmd av något och tog sig tåll
ansiktet i tanklöshet så kunde hon slå sig på låret och
säga: "Sitt där då." Om där nu ändå skulle bli men av det
så behövde detju inte sitta synligt åtminstone.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M 7003: 19
Landskap: Skåne Upptecknat av: A. B. Waldemarson
Härad: S. äsbo Adress: Ängelholm
Socken: Höja Berättat av: Fru Herdeberg
Uppteckningsår: 1940 Född år 1869 i Rislöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

19.

Det första plagg som ett barn sveptes i skulle brännas upp för annars blev barnet sjukt. Mors första barn var en gosse. och farmor som brukade hjälpa till med förlossningar var inte med men barnmorskan frågade mor om hon skulle bränna upp svepningen för hon visste att det var många som ville det, men mor tyckte det var onödigt. Gossen blev sjuk och dog och farmor brukade förebrå mor det och säga: "Ni brände ej upp det där tygstycket och därför har det gått galet."

Nästa gång var farmor själv med och gjorde allt som hon ansåg borde göras men den gossen dog också på samma sätt så mor tyckte det var väl att det inte berodde därpå.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 7003: 20
Landskap: Skåne Upptecknat av: A. B. Waldemarsson
Härad: S. Åsbo Adress: Ängelholm
Socken: Höja Berättat av: Herdeberg
Uppteckningsår: 1946 Född år 1869 i Ristof

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

20.

Den gången trodde farmor att det berodde på men. När mor höll på att vattna korna råkade en höna falla i brunnen och mor blev ju skrämmd när hon såg hönan flaxa därnere i brunnen. Hon hissade ner en spann och så satte hönan sig på kanten och mor drog upp henne. Farmor trodde att det var men efter den gången.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. No. 7003 : 21

Landskap: Skåne

Upptecknat av: A. B. Waldemarsson

Härad: S. isbo

Adress: Ängelholm.

Socken: Höja

Berättat av: P. Hedenberg.

Uppteckningsår: 1940

Född år 1869 i Ristof

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

21.

Man skulle äta ett äpple på nyårsdagens morgon på fastande mage helst innan man steg upp. Då skulle hälsan vara bra under det kommande året.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. N. 7003: 22Landskap: SkåneUpptecknat av: A. B. WaldemarssonHärad: S. AsboAdress: AngelholmSocken: NöjaBerättat av: P. HerdebergUppteckningsår: 1940Född år 1869 i RistolöfLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

22.

" Samla hell "

Första söndagen efter kyrktagningen skulle modern gå till kyrkan för att samla hell till barnet - det var för att det skulle gå det bra i världen. När jag var liten och mor skulle taga mig till kyrkan för att samla hell till mig så kunde hon inte för jag hade fått kikhostan och sen brukade hon skämta och säga till mig : " Jag fick ju aldrig samlat någon hell till dig."

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 7003: 23.

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *A. B. Wal. Jönsson*
 Härad: *S. Åsbo* Adress: *Ängelbäck*
 Socken: *Höjns* Berättat av: *Fru Herdenberg*
 Uppteckningsår: *1940* Född år *1869* i *Ristof*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

23.

På somliga ställen bakades en såkaka som förvarades i
 sädesbingen för att inte bli alltför torr och den gav
 man till hästarna på våren när vårarbetet började.

96!
L. U. F. 22, 25

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 7003 : 24

Landskap: Skåne Upptecknat av: A. B. Waldemansson
Härad: S. Åsbo Adress: Angelholmslän
Socken: Höjrs Berättat av: Eric Heideberg
Uppteckningsår: 1940 Född år 1869 i Ristof.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

24.

Småbarn bruka få "trösk" - en vit beläggning på tungan.

Farmor brukade säga att det hjälpte om man tog katta-
svansen och torkade med den i munnen på dem. Jag såg när
farmor gjorde så en gång med ett av mina syskon.

Skriv endast på denna sida!